

Fedezzük fel Tündérországot!

HAT/1960/2024

A projekt címe

Fedezzük fel Tündérországot! – Tanulmányi kirándulás hetedikeseknek

Időpontja: 2025. június 10-15.

A projekt célja

Célunk, hogy a tanulók megtapasztalják azt, hogy külföldre megyünk, de mégis otthon vagyunk. Az utazás célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. Személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról. Diákjaink tájékozódhatnak a Magyarország határain túl élő magyarság létszámáról, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okairól, Románia magyarságának történetéről, jelenéről, az ottani lakosság etnikai összetételéről, a tanulmányi kirándulás részletes programjáról és a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályairól.

Szociális kompetenciák fejlesztése:

- + „érzelmi, etikai és esztétikai nevelés
- + önálló prezentációkészítés
- + önálló tevékenységre, a határon túli magyarság életére vonatkozó gyűjtőmunkára ösztönöz
- + kooperáció a csoport tagjai és más csoportok között - fajszi és dusnoki diákok és pedagógusok együttműködése
- + értékek feltárása
- + kompromisszumkeresés, együttműködés
- + tolerancia, empátia
- + kommunikáció egyének és csoportok között
- + felelősség
- + aktív, cselekvő részvétel
- + általánosítás, összefüggések meglátása, összehasonlítás

A projekt résztvevőinek köre

- + Dusnok-Fajsz általános Iskola 7. osztályos tanulói
- + pedagógusok: Hubert Zsuzsanna, Jagicza Tamás, Huber Judit, Ács Rita
- + projektvezető: Hideg Marianna

Megvalósítás szervezeti keretei

- ✚ tanítási órák: előkészítő, értékelő
- ✚ tanulmányi kirándulás
- ✚ témanap

Megvalósítás helyszínei

- ✚ Dusnok-Fajsz Általános Iskola
- ✚ Dusnok –Fajsz Általános Iskola Fajsi Tagintézménye
- ✚ Erdély

Tervezés, előkészítés

- ✚ a települések magyarságának története, jelene
- ✚ lakosságának etnikai összetétele
- ✚ történelmi, kulturális emlékei
- ✚ versek kiválogatása
- ✚ Wass Albert: Üzenet haza
- ✚ Orbán Balázs életrajza
- ✚ Szent László mondák
- ✚ Arany János életrajza
- ✚ Kőműves Kelemen c. ballada
- ✚ Rapsóné mondája
- ✚ Gyilkos – tó mondája
- ✚ Tamási Áron életrajza
- ✚ Petőfi Sándor életútja
- ✚ Trianoni békediktátum
- ✚ Elcsatolt történelmi országrészek neve és elhelyezkedése
- ✚ Erdély története
- ✚ 1848/49- es forradalom és szabadságharc
- ✚ A középkor építésze
- ✚ Várépítés a középkorban
- ✚ Középkori vár - makett építése
- ✚ Hunyadi címer
- ✚ Torockói népviselet, székely népviselet

- ✚ Székelykapuk
- ✚ Korondi fazekasság
- ✚ Székely himnusz megtanulása
- ✚ Erdély földrajza
- ✚ Sóbányák kialakulása
- ✚ Só élettani hatása

Határtalanul! Előkészítő óra

Időpontja: 2025. május 15.

Térképen megkeressük kirándulásunk helyszíneit és kis zászlócskákkal bejelöljük a napi programokat. Megnézzük az előző évben készült kisfilmet a kirándulásról. A Hazajáró című műsor néhány részletének megtekintése. Felosztjuk a tanulók között a kiselőadásokat, melyeket az úton fognak ismertetni. Hon- és népismeret órán tanultakat felelevenítjük. Tájékoztatót kapnak a tanulmányi kirándulás részletes programjáról és természetesen a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályairól. Megnyitja minden tanuló az útinaplót, melynek elejére egy mottót választ. A tanulókkal közösen megtanuljuk a székely himnuszt. A Barangoló feladatainak használata.

A tanulmányi kirándulás útibeszámolója

1.nap:

2025. június 9-én hajnalban felszálltunk az autóbuszunkra, és kezdetét vette a várva-várt erdélyi kirándulás. Ahogy odaértünk a határra már nem állították meg a buszunkat, így szerencsére könnyedén folytathattuk útunkat. Utazásunk első állomása Nagyszalonta volt, ahol megtekintettük a híres Csonka tornyot, amely ma az Arany János Emlékmúzeumnak ad otthont. A toronyban a nagy magyar költő életét és munkásságát bemutató kiállítás látható, személyes tárgyakkal, kéziratokkal és korabeli dokumentumokkal. Megható volt látni azt a környezetet, amelyben Arany felnőtt, és betekintést nyerni abba a korszakba, amely oly sok nagy alkotót adott a magyar irodalomnak. A következő állomás Kossuth Lajos szobra volt, ahol egy rövid tiszteletadással emlékeztünk meg a szabadságharc hősről. A szobor méltóságteljesen áll a város központjában, és fontos emlékeztetője a magyar történelem viharos, de büszke korszakainak.

Ezután átkeltünk Nagyváradra, ahol Szent László szobra és a hozzá fűződő legendák nyugtáztak le minket. A király alakja nemcsak vallási, hanem nemzeti szempontból is kiemelkedő: a kunok elől menekülő király legendáját sokáig mesélték a környéken. Megtekintettük a püspöki palotát, majd beléptünk a nagyváradi székesegyházba, amely a barokk építészet egyik legszebb példája Erdélyben. A belső díszítések, a freskók és az orgona lenyűgöző élményt nyújtottak. Az első nap utolsó állomása a Királyhágó volt, ahonnan lenyűgöző kilátás nyílt a Partium és Erdély határvidékére. Itt megálltunk egy rövid pihenőre, hogy magunkba szívjuk a friss hegyi levegőt, és rácsodálkozzunk a természet szépségére, amely az egész úton kísért minket. A késő esti órákban izgatottan érkezünk meg a Becsali Panzióba. A finom vacsora után kissé fáradtan elfoglaltuk a szállásunkat.

2. nap

A második napunkat a Zetelaki víztározónál kezdtük, amely festői környezetben, erdők és hegyek között fekszik. A nyugodt víztükör, a csend és a levegő frissessége tökéletes indítása volt a napnak. Innen tovább indultunk Gyergyószentmiklós irányába, miközben a Gyergyói-havasok lábánál haladtunk el. Az út során jól megfigyelhető volt a Kárpáti vegyes erdők változása: a lombhullató fák fokozatosan átadták helyüket a tűlevelűeknek. Egyre több fenyőfajta tűnt fel, sűrűsödtek az erdők, jelezve, hogy 800–1250 méter közötti magasságban járunk. A természet folyamatosan változó arca lenyűgöző látványt nyújtott. A nap egyik csúcspontja a Békás-szoros volt, amely egyedülálló geológiai képződmény: a kéreglemezek mozgása alakította ki ezt a szűk, meredek falú szorost. A hatalmas sziklák között vezető út és a mélyen alattunk kanyargó patak egyszerre volt lenyűgöző és kissé félelmetes – valódi természeti csoda. Innen nem messze található a Gyilkos-tó, amely Hargita megye egyik legismertebb látványossága. A tó különleges kialakulását egy földcsuszamlás okozta: a leomló hegy elzárta négy patak útját, így keletkezett a mai napig fennmaradt vízfelület. A vízből még mindig kiállnak az egykori fenyőerdő maradványai, melyek szellemies, misztikus hangulatot kölcsönöznek a helynek. A tóhoz egy székelly legenda is kapcsolódik: egy Eszter nevű lány története, aki egy katonába szeretett bele. A fiú elment a háborúba, Eszter pedig bánatát az erdőnek és a patakoknak panaszolta el. Egy bandita ezt kihallgatva elrabolta a lányt, aki a természethez fohászkodott segítségért. A hegy ekkor omlott le, maga alá temetve őt és a rablót – így jött létre a tó, amely Eszter könnyeinek és a természet erejének emléke. A tó jelenleg 9 méter mély, de a patakok hordaléka fokozatosan feltölti, így idővel el fog tűnni. A nap zárásaként Máréfalvára érkezünk, ahol egy hangulatos táncház várt ránk. A helyi fiatalok népviseletben ropták a táncot, és minket is bevontak a mulatságba. A zene, a ritmus és a közösség ereje méltó lezárása volt egy élményekkel teli napnak.

3. nap

Utunk a Tolvajos-tetőn folytatódott, ahol megálltunk a Hármaskeresztnél 980 méter magasan. A kilátás lenyűgöző volt, a friss hegyi levegő és a csend megadta a nap hangulatát. A tető vulkáni eredetű plató, mely egykor robbanásos vulkáni működés révén alakult ki. Itt emlékeztünk meg Márton Áron püspökről is, akinek neve összefonódott a székelység hitével és emberségével – koszorút helyeztünk el tiszteletére. Ezután Homoródfürdő következett, ahol megkóstoltuk a híres Lobogó forrás borvizét. Érdekesség, hogy egykor borba töltötték szóda helyett, innen kapta a borvíz elnevezést. Frissítő, enyhén savanykás íze valóban különleges élmény volt. A Somlyó-hegyhez érve megérkeztünk Csíksomlyóra, ahol a nyereg a híres búcsúk helyszíne. Itt évente több tízezer magyar gyűlik össze pünkösdkor. A hely különleges erejű, a táj szépsége és a lelki háttér miatt egyszerre természetközeli és ünnepélyes.

Délután Csíkszeredában jártunk, ahol megtekintettük a Mikó-várat, benne a Csíki Székely Múzeummal. A kiállítás részletesen bemutatta a székelyek életmódját, katonai hagyományaikat és gazdálkodási szokásaikat. Érdekes volt megtudni, hogy a székelyek életét szigorú szabályok irányították: 15 nap katonáskodás, 15 nap földművelés váltotta egymást. Minden csíki családnak 7 fiúval kellett „adózni” a katonaságnak, és ezt komolyan is vették. Megismerkedtünk a székely tájszólással, és azzal, hogyan esztenákban gyűlnek össze azok a pásztorok, akik a falu juhait őrzik és trelgetik, még a farkasok és medvék ellen is védelmet nyújtva. Megnéztük a székelykapu-kiállítást is, ahol kiderült, hogy a kapuk díszítései nemcsak esztétikai, hanem szimbolikus jelentéssel is bírnak: például a szénásszekér mérete utalt a család gazdagságára. A piros-fekete zászló a harcot, a kék-arany a békét jelképezi. Kiderült az is, hogy Csíkszereda a szerdai csíki vásárokról kapta nevét, amelyek az Olt folyó mentén, a Csíki-medencében zajlottak.

Végül újra Máréfalvára tértünk vissza, ahol meglátogattuk az Összefogás Házát, egy közösségi kezdeményezés eredményeként létrejött épületet, amely adományokból épült, és a helyi összetartozás erejét jelképezi. A nap zárásaként ellátogattunk Szejkétfürdőre, ahol Orbán Balázs, „a legnagyobb székely” nyugszik. A sírhoz vezető út mentén több székelykapu is sorakozik, mintegy emléket állítva a Székelyföld monográfiája írójának. Múlt helyszín volt ez a nap befejezéséhez – egy olyan ember nyomában járhattunk, aki szinte egész életét a székely kultúra megőrzésének szentelte.

4. nap:

A napot a Fogarasi-havasok látványával indítottuk. A 2514 méteres hegycsúcsok tiszta időben messziről is jól kivehetők voltak – Erdély legmagasabb hegyei közé tartoznak. Ezután Székelyföldet elhagyva Szászföld területére érkeztünk, egy olyan vidékre, amelyet egykor német telepések népesítettek be. A Nagyküküllő folyó választja el a két történelmi régiót. Itt már érződött a vallási sokszínűség: unitárius és keresztény közösségek élnek egymás mellett. Az unitáriusok csak egy Istent vallanak, szemben más keresztény felekezetekkel, amelyek a Szentháromság tanítását követik.

A szászok 1224 körül telepedtek le Erdélybe, a magyar király által biztosított földeken. 700 éven keresztül aktívan formálták a régió arculatát. Kőből építkeztek, templomerdőik, városaik ma is állnak. Azonban a 20. század második felében sokan elhagyták Erdélyt. Ceausescu idején gyakorlatilag „eladták” őket Nyugat-Németországnak – mára alig 20 ezren maradtak. Egyik fő központjukra, Segesvárra látogattunk el, amely egyedülálló szász városmaggal rendelkezik. A felvonó és a Feleki víztározó mellett a város leghíresebb látványossága az Óratorony volt. Ez a

középkori építmény két méterrel magasabb, mint a városfal, és már évszázadok óta jelzi a nappalt és éjszakát. A török idők hagyatéka is felfedezhető a városban, a szűk utcákon és erődítések között járva.

Megmásztuk a híres 174 lépcsőt, amely a szász iskolához vezet – itt ma is német nyelven folyik az oktatás, ami ritkaságnak számít. A lépcsősor tetején nemcsak a városra nyílt szép kilátás, hanem a múlt emlékei is kézzelfoghatóvá váltak. Napunk egyik legmeghatóbb pillanata a Petőfi-emlékmű koszorúzása volt – azon a helyen, ahol a költő eltűnt a segesvári csata után. A hely szimbóluma lett a magyar szabadságharcnak, amelynek hősei közül sokan sosem tértek haza. Itt emlékeztünk meg Bem tábornokról is, aki a szabadságharc bukása után Törökországba menekült, és onnan próbált újabb harcot szervezni a Habsburgok ellen.

5.nap:

Utazásunk ötödik napján a Sóvidékre érkeztünk, ahol lehetőségünk volt meglátogatni egy sóvágó üzemet. Itt testközelből láthattuk, hogyan történik a sókitermelés, és megtudhattuk, mekkora szerepe volt és van ma is ennek az ásványnak a helyi gazdaságban és kultúrában. Innen Szovátra utaztunk, ahol a híres Medve-tó partján sétáltunk. A tó nevét alakjáról kapta, amely a magasból nézve egy medvére emlékeztet. A tó különlegessége a sótartalmában rejlik – nyáron a meleg vízrétegek nem keverednek az alul lévő hideg, sós vízzel, így különleges fürdési élményt nyújt. A látvány is magával ragadó volt, a természet és az ember harmonikus együttélésének példája.

Következő megállónk Korond volt, amely híres a korondi edényekről és kézműves hagyományairól. Itt megcsodálhattuk a fazekasmesterek munkáit, a népi motívumokat és a hagyományos székely formavilágot. Farkaslakán megemlékeztünk Tamási Áronról, aki itt született 1896-ban, és 1966-ban hunyt el. Itt található az író sírja is, melyhez sokan zarándokolnak el. Tamási munkássága, különösen az Ábel-trilógia, meghatározó része a székely irodalomnak. Írásai hűen tükrözik a székely ember küzdelmeit, humorát és kitartását. Megismerhettük gyermekkorát, tanulmányait, pályáját: jogot tanult Kolozsváron, dolgozott bankban, majd három évet Amerikában töltött, mielőtt végleg hazatért. Élete során a Magyar Tudományos Akadémia tagja, valamint országgyűlési képviselő is volt – mindvégig hű maradt gyökereihez.

Az estét egy igazán különleges esemény zárta: Csíksomlyón részt vettünk a Bagossy Brothers Company koncertjén, ahol több mint 50 ezer ember gyűlt össze. A koncert nemcsak zenei élmény volt, hanem egyfajta közösségi ünnep is – ahogy a dallamok visszhangoztak a hegyek között, a közönség együtt énekelte a jól ismert dalokat. Különleges zárása volt ennek a gazdag, tartalmas napnak.

6. nap

A kirándulás utolsó kiadós reggelije után elbúcsúztunk a kedves vendéglátóinktól, és haza indultunk. A hatodik napot a híres Tordai Sóbánya meglátogatásával kezdtük. Az egyik leglátványosabb pont a Mária Terézia-terem volt, amely a bánya legrégebbi és legimpozánsabb kamrája. A munkálatok 1690-ben kezdődtek, és 1880-ban fejeződtek be. Az erkélytől számított mélysége 92 méter, a felszíntől 120 méter, és 70 méteres átmérőjével szinte katedrális méretű tér élményét nyújtja. A terem alján egy 8 méter mély föld alatti tó húzódik, melynek közepén egy 5 méter magas sósziget emelkedik ki – igazán különleges látvány.

Ezután újra megcsodáltuk a Tordai-hasadékot, melyet már korábban is érintettünk, de most más megvilágításban tértünk vissza. A Torockói-hegység északi részén, Tordától 7 km-re nyugatra fekvő völgy 2 kilométer hosszú, sziklafalai pedig 150–200 méter magasak. A Hesdát-patak

vágja ketté, és 1938 óta védett terület. A természet nyers ereje itt is erőteljesen jelen van – hatalmas, függőleges sziklafalak között haladva az ember igazán aprónak érezheti magát. Később a Kenyér-hegyhez látogattunk, amely történelmileg is fontos helyszín: itt zajlott a híres kenyérmezei csata, ahol Kinizsi Pál győzelmet aratott a betörő oszmán seregek fölött. A táj szelíd dombjai ma már csendesek, de a történelem emléke erősen él bennük. Ezután az Érchegység következett, ahol felidéztek az 1849-es piski csatát, amely az egyik utolsó nagy összecsapása volt az 1848–49-es szabadságharcnak. A térség változatos domborzata és bányászati múltja a történelem és a munka világát egyaránt tükrözi.

A nap egyik látványos állomása a Dévai vár volt. Egy 378 méter magas bazaltkúpon álló rom, mely évszázadokon át stratégiai szerepet töltött be. A vár a török támadások után gyakran megsérült, romos állapota történelmi állandósággá vált. A várat egykor Dobó István is birtokolta, a szabadságharc idején pedig Bem József lőszerraktárat telepített ide, mely később felrobbant – ez is hozzájárult az épület további pusztulásához. A napot Aradon zártuk, ahol a Megalékélés terén koszorút helyeztünk el az Aradi vértanúk emlékére. Az itt álló szoborcsoport sorsa is tükrözi a régió bonyolult történelmét: a román állam korábban szétdaraboltatta, majd csak 1990-ben állították újra össze. A hely egyszerre szól az áldozatvállalásról, a fájdalomról és a megbékélés lehetőségéről.

Határtalanul Értékelő óra

Időpontja: 2025. június 18.

Power Point-os bemutatóval végig követjük az utazásunk állomásait napokra lebontva. A diákok kiscsoportokban felkészülve foglalják össze maguknak és egymásnak az egyes napok élményeit, tapasztalatait, tanulságait. A bemutató után néhány tanuló az ott vásárolt, kapott emléktárgyakat mutatja be. Az óra végén egy kísérő tanár röviden összegezi, hogy a tervezett célok mennyire és milyen módon valósultak meg. Újból átéljük az utazásunk minden pillanatát, végül értékelő lapot töltünk ki.